ԹԱՌԱԹՈՒՄԲԻ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության էությունը, մեթոդները, խնդիրները

Ուսուցիչ՝ Սահակյան Տիգրան

Ղեկավար՝ Փափազ Հովհաննիսյան

ԵՂԵԳՆԱՁՈՐ

2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն …….3

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության էությունը....……..…….4

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության մեթոդները.....7

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության խնդիրները.....8

Եզրակացություն…….....9

Օգտագործված գրականության ցանկ ……10

Ներածություն

Թեմայի արդիականությունը: Հայաստանի Հանրապետության ռազմաքաղաքական իրավիճակից, աշխարհագրական դիրքից, հարևանների հետ ունեցած հարաբերություններից, այսօր առկա պատերազմական իրողությունից ելնելով դպրոցում ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը պետք է դիտարկել որպես անհրաժեշտություն: Դիտարկելով նշված պայմանները՝ պետք է ռազմահայրենասիրական խնդիրներին նոր լուծումներ և ուղիներ առաջադրել: Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության նպատակը հոգեպես և ֆիզիկապես ամուր սերունդ դաստիարակելն է: Դպրոցից է ձևավորվում գրագետ և հայրենասեր զինվորը, իսկ արդեն բանակում նա կատարելագործվում է և հղկվում: Ազգային արժեհամակարգի կրող երիտասարդ սերնդի ձևավորման գործում կարևոր դեր է խաղում ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը, որով սերմանվում է հայրենիքի հանդեպ սեր և նվիրվածություն, երկրի առաջընթացին սեփական ջանքերով նպաստելու ձգտում:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը բազմապլանային, համակարգված, կոնկրետ նպատակաուղղվածություն ունեցող և կոորդինացված, պետական մարմինների կողմից իրականացվող գործընթացն է, որի հիմնական նպատակն է նախազորակոչային տարիքի անձանց մոտ ձևավորել հայրենասիրության գիտակցում, հավատարմության զգացում հայրենիքի հանդեպ, քաղաքացիական պարտքը կատարելու պատրաստակամություն, հայրենիքի պաշտպանությանն ուղղված այլ սահմանադրական պարտականությունների կատարման պատրաստակամություն: Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության նպատակն է նախազորակոչային տարիքի երեխաների մոտ զարգացնել հայրենասիրությունը որպես կարևոր հոգևոր-բարոյական և սոցիալական արժեք, անձի մոտ ձևավորել պրոֆեսիոնալ որակ, հմտություններ և համապատասխան պատրաստվածություն և պատրաստակամություն վերոնշյալները կիրառելու հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտներում, հատկապես ռազմական և պետական ծառայության այլ ոլորտներում:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության էությունը

Ժամանակակից հասարակության մեջ երիտասարդության հայրենասիրական դաստիարակությունն առանձնակի կարևորություն է ձեռքբերում մի քանի պատճառներով՝

- բարձրանում է նոր սերնդի տեղեկացվածության մակարդակը,
- ժողովրդավարացման գործընթացները որոշակի դժվարություններ են ստեղծում՝ ըմբռնելու հայրենասիրության էությունը:

Անհրաժեշտություն է առաջանում երիտասարդության ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունն իրականացնել որակապես նոր մակարդակով: Ակնհայտ է, որ այսօր կրթական հաստատություններում սովորողների ռազմահայրենասիրական դաստիարակությանը բավարար ուշադրություն չի դարձվում: Ակնհայտ է նաև, որ խորհրդային ժամանակաշրջանում կուտակված հարուստ փորձը չի կարող իր ամբողջ ծավալով կիրառվել նոր պայմաններում, ինչով էլ պայմանավորվում է ռազմահայրենասիրական դաստիարակության հարցերով զբաղվող փիլիսոփայական-մանկավարժական ժառանգության վերաիմաստավորման անհրաժեշտությունը, դրա ժամանակակից տեսական հիմքերի մշակումը: Հիմնահարցի փիլիսոփայական, հոգեբանամանկավարժական վերլուծությունը թույլ է տալիս որոշարկել հայրենասիրության՝որպես սոցիալական երևույթի և անձի բարոյական հատկանիշի էական առանձնահատկությունները:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունն իրականացվում է դաստիարակչական աշխատանքի մյուս ուղղությունների հետ միասին: Այն փոխկապակցված է քաղաքացիական դաստիարակության հետ, սակայն, մեր կարծիքով, առավել նպատակահարմար է հայրենասիրական դաստիարակությունը դիտել ոչ թե որպես վերջինիս մաս,այլ որպես դաստիարակչական աշխատանքի ինքնուրույն ուղղություն:

Հիմնական դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները պլանավորելիս պետք է նկատի ունենալ ռազմահայրենասիրական

դաստիարակության խնդիրները, սերտ կապ ստեղծել պաշտպանական մարզատեխնիկական կազմակերպության խորհրդի, զորամասերի, հիմնարկ-ձեռնարկությունների, վետերանների խորհուրդների և ծնողների հետ:

Դպրոցականների ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը պետք է իրականացվի հետևյալ ուղղություններով՝

- Դպրոցականների մեջ զարգացնել հայրենասիրության գաղափարը, գիտակցված պատկերացում տալ հայրենասիրության մասին:
- Ծանոթացնել հայրենիքի հերոսական անցյալին, ժողովրդի փառավոր մարտական, աշխատանքային ավանդույթներին,
- Սեր ու հարգանք ներշնչել զինված ուժերի, մարտական ռազմական աշխատանքի նկատմամբ, ճիշտ ըմբռնել զինված ուժերի դերը՝ որպես հայ ազգի և հայ պետականության միակ երաշխավորի:

Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները պլանավորելիս պետք է նկատի ունենալ ռազմահայրենասիրական դաստիարակության խնդիրները, սերտ կապ ստեղծել պաշտպանական մարզատեխնիկական կազմակերպության խորհրդի, զորամասերի, հիմնարկ-ձեռնարկությունների, վետերանների խորհուրդների և ծնողների հետ:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության առջև դրված նպատակների իրագործման համար անհրաժեշտ է հասնել ներքոնշյալ խնդիրների լուծմանը՝

• նախազորակոչային տարիքի անձանց ռազմահայրենասիրական դաստիարակության արդյունավետ իրականացման համար համապատասխան պայմանների ապահովում,

• երիտասարդների զգացմունքային ոլորտում և գիտակցության մեջ հայրենասիրական արժեքների, հայացքների և համոզմունքների հաստատում, Հայաստանի Հանրապետության պատմության մշակույթի հանդեպ հարգանքի ձևավորում, պետական գիտակցության բարձրացում՝ հատկապես ռազմական ոլորտի գծով,

• ռազմահայրենասիրական դաստիարակության նոր, առավել արդյունավետ համակարգի մշակում, որը հանարավորություն կտա ապահովելու

երիտասարդության մոտ հայրենիքի հանդեպ հավատարմության զարգացման օպտիմալ պայմաններ, հասարակությանը և պետությանը ծառայելու պատրաստակամություն,

- ռազմահայրենասիրական դաստիարակության ամբողջական համակարգի արդյունավետ գործունեությունն ապահովող մեխանիզմի ստեղծում:

Ռազմահայրենասիրական բովանդակության մեջ կարելի առանձնացնել միմյանց հետ սերտորեն փոխկապակցված երկու բաղադրիչ: Դրանցից առաջինը բնորոշվում է առավել լայն սոցիալ-մանկավարժական ուղղվածությամբ: Այն հիմնվում է այնպիսի տարրերի վրա ինչպիսիք են՝ դրական աշխարհընկալում և հայացքներ, կարևոր հոգևոր և բարոյական որակներ՝ սեր հայրենիքի հանդեպ, հարգանք օրենքի նկատմամբ, հայրենիքի հանդեպ պարտքը կատարելու պատրաստակամություն:

Սոցիալ-մանկավարժական բաղադրիչը գերակշռող է և կազմում է ռազմահայրենասիրական դաստիարակության հիմքը: Հիմնվելով անձի որպես անհատի ձևավորման վրա և նրա մեջ զարգացնելով ՀՀ քաղաքացուն բնորոշ հայացքներ, դիրք, հետաքրքրություններ, գործունեության իրականացման մոտիվներ՝ կարելի է նախազորակոչային տարիքի անձին ամբողջովին նախապատրաստել ծառայությանը՝ հայրենիքի հանդեպ պարտքի կատարմանը: Ժամանակակից պայմաններում, երբ անհրաժեշտություն է առաջանում լուծել զինված ուժերի անձնակազմի մասնագիտացման հարցը, զինված ուժերում, ռազմական կազմավորումներում և մարմիններում նշանակալի կերպով աճում է ռազմահայրենասիրական դաստիարակության երկրորդ բաղադրիչի՝ հատուկ բաղադրիչի դերն ու նշանակությունը: Սույնը ենթադրում է դրա առավել խորը և հետևողական տարբերակում, նպատակների մանրակրկիտ և բազմակողմանի ուսումնասիրություն:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության մեթոդները

Հայրենասիրական դաստիարակություն իրականացնող ապագա ուսուցիչների նախապատրաստման տեսական-մեթոդաբանական հիմքերի մշակման համար ժամանակակից պայմաններում անհրաժեշտ է այնպիսի մոտեցում, որը հաշվի է առնում ժամանակակից մանկավարժության նվաճումները և դաստիարակչական աշխատանքի դիտարկվող ուղղության առանձնահատկությունները: Այդպիսի մոտեցում, մեր կարծիքով, հանդիսանում է ինտեգրատիվ-գործնական մոտեցումը, որ դասվում է մեթոդաբանության կոնկրետ-գիտական մակարդակի շարքում:

Դպրոցը նպաստում է աճող սերնդի քաղաքացիական և հայրենասիրական զգացմունքների զարգացմանը: Նա տալիս է կայուն գիտելիքներ, որոնցով դպրոցականները տիրապետում են ժամանակակից գիտությանը և տեխնիկային, նրանց մեջ ձևավորում է գիտական աշխարհայացք, հնարավորություն տալիս հասկանալու բնության և հասարակության մեջ տեղի ունեցող երևույթներն ու պրոցեսները: Այդ դեպքում ուսումնական և արտադասարանական աշխատանքների ընթացքում երեխաների հոգումավելի կխորանա հայրենասիրությունը, որը և կորոշի մարդու ապագա բնավորությունը՝գիտակցական բարձր ակտիվությամբ մասնակցելու հայրենիքի պաշտպանության գործին:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության իրականացման գործընթացի կայուն զարգացման ապահովումը պայմանավորված է առաջին հերթին Հայաստանի Հանրապետության առջև ծառացած ժամանակակից մարտահրավերներով: Արտաքին մարտահրավերների շարքում նշվում են պատերազմները, շրջափակումը, աշխարհում և հարևան երկրներում մոլեգնող ահաբեկչություններն ու պատերազմները, հարևան որոշ պետությունների ծավալապաշտական նկրտումները:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության խնդիրները

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության հիմնական խնդիրներն են՝

- Բարձրացնել աշակերտների մարտունակ ու քաջ ոգին:
- Ձևավորել ու զարգացնել հայրենասիրական բարձր գաղափարներ:
- Յուրաքանչյուր աշակերտի ներշնչել իր կատարած գործի կարևորության ու նշանակալիության մասին համոզմունքը:
- Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության իրականացման գործընթացի կայուն զարգացման ապահովումը, որը պայմանավորված է առաջին հերթին Հայաստանի Հանրապետության առջև ծառացած ժամանակակից մարտահրավերներով:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը ենթադրում է նպատակաուղղված իմացական, բարոյական ու ֆիզիկական պատրաստակամություն հայրենիքի պաշտպանության համար, ցանկացած ագրեսորի հակահարված տալու համար, հայրենիքի ռազմատնտեսական հզորության ամրապնդման համար:

Հայրենասիրական դաստիարակության նպատակը պետք է դիտարկել ցանկացած ազգի առողջ զարգացման համար այնպիսի մի գործընթացային համակարգի մեջ, ինչպիսին է նրա անդամների ազգային սոցիալականացումը: Հայրենասիրական դաստիարակությունը չպետք է նույնացնել ռազմամոլության հետ, այլ ազգերի հանդեպ ծայրահեղ անհանդուրժողության ձևավորման հետ: Հայրենասիրությունն ու մարդասիրությունը միանգամայն համատեղելի են, միայն մարդասերը կարող է սիրել իր ազգը:

Եզրակացություն

Հայրենասիրություն դաստիարակելը պահանջում է հետևողական, համբերատար աշխատանք, այն չի ձևավորվում միանգամից, դրա ակունքները շատ խորն են, գալիս են նախնիներից, սկիզբ են առնում ընտանիքում, բակում, ընկերական և հասարակական հարաբերություններում, դառնում կայուն որակ և անձի անբաժանելի մաս ու բնավորության գիծ: Սովորաբար աշակերտը դեռահասության և պատանեկան տարիքում իր արարքներում հաճախ հիմնվում է հասարակական կարծիքի և բարոյական պատկերացումների վրա, յուրացնում է դրանք դաստիարակության պրոցեսում, և գալիս է մի պահ, որ արդեն կարող է ինքնուրույն կարգավորելու վերահսկել իր արարքները, գործողությունները՝ առաջնորդվելով սեփական բարոյական նորմերով, արժեքներով, պարտքի պատասխանատվության գիտակցմամբ, սեփական արժանապատվությամբ ու խղճի թելադրանքով:

Հոգևոր և բարոյական արժեքների ձևավորման գործում առանձնակի կարևորությամբ առանձնանում է դպրոցը: Այս արժեքները երիտասարդի մեջ արմատավորվում են հայ գրականության, հայ եկեղեցու պատմությայն, պատմության, ռազմագիտության դասընթացների անցկացման միջոցով, որոնք պարտադիր կերպով նախատեսված են դպրոցական ծրագրում: Ահա սրանում է դրսևորվում պետական կառույցների մասնակցությունը ռազմահայրենասիրական դաստիարակության գործին, հատկապես ՀՀ Կրթության նախարարությունը:

Այսպիսով, աշակերտների ռազմահայրենասիրության ամրապնդման գործում մեծ դեր ունի ուսումնադաստիարակչական ամբողջ գործընթացը, ինչի առնչությամբ անհրաժեշտ է լուրջ աշխատանքներ իրականացնել: Հայրենասիրության դասերը աշակերտի անձի ինքնահաստատման, կայացման, բարոյական արժեքների ձևավորման, պատշաճ վարվեցողության, ռազմական գաղափարադաստիարակչական մտածելակերպի բարձրացման և հետագայում զինված ուժերում ծառայելու նախապայման են հանդիսանում:

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Անդրեասյան Հ.Պ., Ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը դպրոցում,-Եր., «Լույս», 1982թ.:
2. Սարգսյան Ա.Վ., Զինվորական դաստիարակության հարցերը արտասահմանյան երկրներում,-Եր., 2002թ.:
3. Սիմոնյան Ց.Ռ., Հայ մանկավարժության պատմություն,-Եր.1998թ.:
4. Կրթությունը Հայաստանում անցումային շրջանում,-Եր.Երևանի համալսարան, 2000թ.:
5. Ռազմական հոգեբանության հիմնախնդիրները, հանր.գիտաժող.,-Եր., 2013թ.:
6. Մուրադյան.Վ.Ա.,Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության իրականացման հիմնական ուղղությունները հանրակրթական դպրոցում: Հանրապետական գիտական նստաշրջանի նյութեր: 2010թ.: